

16 maja 2023 r. minęła 24. rocznica śmierci prof. Wilhelminy Iwanowskiej, wybitnej torunianki, znawczyni astronomii, Honorowej Obywatelki Torunia. Wilnianka z urodzenia, była jedną z grona wybitnych naukowców i naukowczyń, którzy po II wojnie światowej osiedli w Toruniu i tworzyli podwaliny pod utworzony Uniwersytet Mikołaja Kopernika.

Z okazji rocznicy śmierci prof. Wilhelminy Iwanowskiej jej grób na cmentarzu św. Jerzego odwiedzili z wiązką kwiatów przedstawiciele władz miasta Torunia - wiceprezydent Adrian Mól i Marek Wiliński, dyrektor Biura Rady Miasta.

Urodzona w Wilnie 2 września 1905 r. tam ukończyła gimnazjum i liceum sióstr nazaretanek, a następnie podjęła studia z zakresu astronomii na Uniwersytecie Stefana Batorego. Od 1927 r. pracowała w Obserwatorium Astronomicznym USB, zorganizowanym i kierowanym przez prof. Władysława Dziwulskiego. W 1937 r. uzyskała habilitację. Jej wspaniałe zapowiadającą się karierę naukową przerwał wybuch wojny. W czasie okupacji zmuszona do podejmowania różnych prac, jednocześnie uczestniczyła w tajnym nauczaniu.

Po zajęciu przez Armię Czerwoną Wilna, a następnie "repatriacji" jego polskich mieszkańców, prof. Iwanowska wspólnie z kolegami z USB znalazła się w Łodzi. Stąd komunistyczne władze planowały rozesłać niewygodnych dla nich naukowców do różnych uczelni. Profesorowie wileńscy, z Władysławem Dziewulskim na czele postanowili jednak nie ulegać, lecz wspólnie stworzyć nową uczelnię wyższą kontynuującą tradycję ukochanej wileńskiej Alma Mater. Ich wybór padł na Toruń, sławny tradycją miasta rodzinnego największego z astronomów. Tak los związał prof. Iwanowską z grodem Kopernika, gdzie stała się nie tylko współzałożycielką Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, ale także "toruńskiej szkoły" astronomii i radioastronomii.

Badania i prace naukowe prof. Wilhelminy Iwanowskiej na temat astronomii gwiazdowej przyniosły jej sławę wybitnego naukowca. O tym, jak wielkim autorytetem w świecie astronomii cieszyła się prof. Iwanowska, świadczą liczne zaproszenia na wykłady na uczelniach europejskich i amerykańskich oraz fakt powierzenia jej funkcji wiceprezesa Międzynarodowej Unii Astronomicznej. Była członkiem rzeczywistym PAN oraz wielu towarzystw naukowych na całym świecie, a także doktorem honoris causa trzech uniwersytetów (University of Leicester w Anglii, University of Manitoba w Winnipeg w Kanadzie oraz rodzimego UMK). Honorowe obywatelstwo przyznało jej kanadyjskie miasto Winnipeg. Prof. Iwanowska była także

założycielką Oddziału Toruńskiego Centrum Astronomicznego PAN.

31 lipca 1997 r. Rada Miasta Torunia podjęła jednomyślnie uchwałę o przyznaniu prof. Wilhelminie Iwanowskiej tytułu honorowego obywatela. Uroczystość wręczenia tej godności miała miejsce podczas uroczystej sesji rady miejskiej w Dworze Artusa 25 września tego samego roku. Zmarła 16 maja 1999 r.

Fot. Małgorzata Litwin

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)